

Linköpings kommun
samhallsbyggnadsnamnden@linkoping.se

Sammanfattande redogörelse inför Linköping kommuns aktualitetsprövning av översiktsplan

Linköpings kommun har inkommit med begäran om Länsstyrelsens syn på aktualiteten i gällande översiktsplan avseende mellankommunala och statliga intressen. När en kommun begär det ska Länsstyrelsen enligt 3 kapitlet 28 § plan- och bygglagen redovisa sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Synpunkterna ska redovisas i en sammanfattande redogörelse till kommunen. Av redogörelsen ska det framgå hur synpunkterna förhåller sig till översiktsplanen.

Sammanfattning

Länsstyrelsen vill uppmuntra till att den kommunövergripande översiktsplanen förnyas avseende det samlade kartmaterialet för att i högre grad kunna leva upp till det övergripande syftet att vara vägledande för efterföljande prövningar.

Det främsta skälet till att Översiktsplan för staden Linköping (2010), Gemensam översiktsplan med Norrköpings kommun (2010) och Översiktsplan för landsbygden och småorterna (2014) kan behöva få nya beslut om mark- och vattenanspråk är att kommunen i sin Utvecklingsplan/TÖP för ytterstaden har angett nya befolkningsprognoser för kommunen som helhet.

Det har skett förändringar avseende statliga och mellankommunala intressen sedan 2010 och 2014, såsom förändrade beslut om vissa riksintressen och nya nationella och regionala mål och strategier. Detta gör dock inte kommunens föreslagna mark- och vattenanvändning per automatik inaktuell, även om dokumenten inte nämner det senaste. Inom lagstiftningen är det kanske framförallt lagen om bostadsförsörjning, 3 kap PBL och 6 kap Miljöbalken som föranleder uppdateringar i innehåll och arbetssätt i tidiga skeden.

Länsstyrelsen bedömer att FÖP Sättuna kan behöva övervägas ytterligare. Inom FÖP Övningsområdet behöver precisering göras av hur planens avsikter för exploatering ska samordnas med berörda riksintressen för naturvård och kulturmiljövård.

Avgränsning och omfattning

I den sammanfattande redogörelsen lämnas synpunkter på de delar som har särskild vikt för aktualiteten för Linköpings kommuns översiktsplan. Till detta yttrande

bifogas Länsstyrelsens redovisning av statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet, vilket är en generell sammanställning för hela länet.

Yttrandet baseras på inspel från enheter inom Länsstyrelsen samt externa myndigheter med olika sektorsansvar. Uppgifter och synpunkter i redogörelsen fokuserar på övergripande statliga intressen som är betydelsefulla för översiktsplanens aktualitet och som har tillkommit efter 2018-12-17, vilket är det datum då kommunen senast mottog en sammanfattande redogörelse. Länsstyrelsen lämnar övergripande synpunkter vad avser allmänna intressen som kan påverka aktualiteten.

Länsstyrelsens synpunkter om översiktsplanens aktualitet

Befintlig översiktsplan

Linköpings kommuns nu gällande översiktsplan utgörs av ÖP för Staden (2010), Gemensam ÖP med Norrköpings kommun (2010) och ÖP för småorterna och landsbygden (2014). Parallellt med dessa finns 16 gällande ändringar av översiktsplanen (fördjupningar och tematiska tillägg) som finns tillgängliga på kommunens hemsida eller går att beställa. Senaste aktualitetsprövningen skedde 2016.

Gällande lagstiftning

Gällande lagstiftning och förändringar som skett i lagen finns beskrivet på Boverkets hemsida <http://www.boverket.se/pblkunskapsbanken> samt i bilagan *Länsstyrelsens redovisning av statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet*.

Riksdagen tog den 19 februari 2020 beslut om ändringar i PBL som träder i kraft 1 april 2020 (Regeringens förslag efter betänkandet SOU 2018:46 *En utvecklad översiktsplanering*). Reglerna för kommuners översiktsplanering förändras därmed i vissa delar för att göra plan- och byggprocesserna i kommunerna bättre och mer effektiva. Bland annat ska innehållet i översiktsplanen förtydligas, för att underlätta dialogen mellan stat och kommun om hur bebyggelsen ska utvecklas. Kommunerna ska senast 24 månader efter varje val göra en planeringsstrategi där kommunfullmäktige bedömer om översiktsplanen är aktuell och ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Ärendets behandling går att ta del av på [riksdagens hemsida](#).

Inom översiktsplanering har en lagändring skett som innebär att kommunen i sin planering ska arbeta mer aktivt för att förebygga risken för naturolyckor. Tillägget i PBL finns i 3 kap 5§ 7p och anger att kommunen behöver i sin översiktsplan visa hur

klimatrelaterade olycksrisker kan förebyggas. Inom det området har Länsstyrelsen haft ett regleringsbrevsuppdrag att följa upp hur kommunerna arbetar med risker för ras och skred i sin planering. Boverket har även lanserat en Vägledning om klimatanpassning i ÖP och en Tillsynsvägledning.

Nya 6 kap i Miljöbalken och miljöbedömningsförordningen har gjort det tydligare vad miljöundersökning och strategisk MKB ska innehålla och vägledning finns kring process hos såväl Naturvårdsverket som Boverket.

Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar uppdaterades under 2013 och ses nu över. SOU 2018:35 *Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar* föreslår ett nytt gemensamt arbetssätt för stat, kommun och region som kan komma att regleras i en ny bostadsförsörjningslag.

Riksintressen

Översiktsplanen har en viktig roll i att klargöra och tillgodose förekommande riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken. I Linköpings kommun finns riksintressen för totalförsvarets militära del, kommunikationer (flyg, järnväg och väg), dricksvattenanläggningar, kulturmiljövård, naturvård och Natura 2000-områden (Fågeldirektivet och Art- och Habitatdirektivet), friluftsliv, rörligt friluftsliv, värdefulla ämnen och material samt yrkesfiske.

Gällande riksintresse för energiproduktion och energidistribution fattade Energimyndigheten beslut under 2019 om att anläggningar för elproduktion och elöverföring i Östergötlands län inte är riksintressen.

Energimyndighetens beslut 2019-04-15 bifogas.

Som framförts tidigare behöver kommunens avsikter för att tillgodose riksintressena vidareutvecklas. Inom FÖP Övningsområdet behöver precisering göras av hur planens avsikter för exploatering ska samordnas med berörda riksintressen för naturvård och kulturmiljövård.

Riksintresse för totalförsvarets militära del

Senast som Försvarsmakten fattade beslut om riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del var i december 2019. De senaste besluten som berör Linköpings kommun finns på [Försvarsmaktens sida för riksintressen](#). Benämningen *influensområde* har ändrats till *påverkansområde* vilket behöver tas med vid framtagande av en ny översiktsplan. Stoppområdet innebär enligt Försvarsmakten att inga nytillkommande höga objekt kan uppföras utan att påtaglig skada på riksintresset uppstår. Inom påverkansområde för luftrum finns en maximal tillåten totalhöjd (meter över havet) för objekt baserat på MSA (Minimum Safe Altitude) för flygplatsen. Ärenden avseende höga objekt skickas på remiss till

Försvarsmakten för att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och inte kan redovisas öppet på karta.

Försvarsmaktens yttrande 2020-01-03 bifogas.

Riksintresse för kulturmiljövård

Länsstyrelsen genomför ett riksintresserevideringsprojekt för kulturmiljövårdens intressen i länet. När dessa revideringar fastställts kommer kommunen att meddelas detta. Vad gäller revideringstexter för Göta kanal föreligger utredningsmanus redan som Länsstyrelsen bearbetar inför ansökan hos Riksantikvarieämbetet om förnyade riksintressebeslut. Tillsviare gäller dock de äldre befintliga statliga anspråken och dessa återfinns i [Östgötakartan](#) samt fördjupningar i [planeringskatalogen.se](#).

Vissa rättsprejudikat har lett till skärpning av hanteringen av riksintressen i planeringssammanhang, varför det är angeläget att denna kunskap anammas. Riksantikvarieämbetet tillhandahåller en [handbok](#) i ändamålet.

Det har i Linköpings kommuns översiktliga planering hittills funnits en egen tolkning av riksintressesystemet och riksintresseområdenas gränser och innehåll. Senaste riksdagsbeslutet om ändringar i PBL föranleder att det behöver tydliggöras var stat och kommun inte är överens. Länsstyrelsen förespråkar att samsyn eftersträvas.

Natura 2000

Kommunen behöver i sin kommande planering införliva nya bevarandeplaner till merparten av Natura2000-områdena samt förhålla sig till justeringar av befintliga och nya Natura2000-områden som fortfarande inväntar beslut. Detta berör bland annat i ÖP för landsbygden och småorterna, FÖP Brokind och FÖP Bestorp. Senaste beslut finns hos [Naturvårdsverket](#).

Riksintresse för friluftsliv och rörligt friluftsliv

Inom Linköpings kommun har riksintresseområdet för Stångåns vattensystem och Göta kanals vattensystem fått nya avgränsningar och uppdaterade värdebeskrivningar (Naturvårdsverket 2016). Fördjupningar finns i Naturvårdsverkets kartverktyg [Skyddad natur](#).

Riksintresse för dricksvattenanläggningar

Linköpings kommuns dricksvattenanläggningar pekades ut under 2016 och kommande översiktlig planering behöver ange hur kommunen avser tillgodose behoven för dessa anläggningar. [Havs- och vattenmyndigheten](#) är ansvarig sektorsmyndighet.

Riksintresse för kommunikationer

I Linköpings kommun finns riksintresseanläggningar för väg, järnväg och flyg. Ansvarig sektorsmyndighet är Trafikverket som senast tog beslut om [anläggningar för kommunikation](#) under 2018. När det gäller luftfart finns information hos [Trafikverket](#) och [Luftfartsverket](#).

Trafikverkets yttrande 2019-12-16 bifogas. Luftfartsverkets yttrande 2019-12-20 delges ansvarig handläggare på kommunen.

Riksintresse för yrkesfiske

De områden som berör Linköpings kommun finns hos [Havs- och vattenmyndigheten](#). HAV arbetar med en översyn av riksintresse för yrkesfiske. Det finns vägledning för hur översiktsplaneringen kan tillgodose detta riksintresse samt förklaring av roller och ansvar hos [Boverket](#).

Riksintresse för värdefulla ämnen och material

Linköpings kommuns utpekade område med beslut från 1994 återfinns hos [ansvarig sektorsmyndighet SGU](#). Länsstyrelsen anser att detta kan anses inaktuellt.

Allmänna intressen

Översiktsplanens vägledande roll

Vägledande dokument

Det främsta skälet till att ÖP för Staden (2010), Gemensam ÖP med Norrköpings kommun (2010) och ÖP för småorterna och landsbygden (2014) kan behöva få nya beslut om mark- och vattenanspråk är att kommunen angett nya befolkningsprognoser för kommunen som helhet (i senaste förslaget till ändring av översiktsplan för Staden som Länsstyrelsen tagit del av, Utvecklingsplan/TÖP för Ytterstaden). Det nya invånarantalet får bäring på andra omgivande geografier då befolkningens tillskott även kan förväntas bosätta sig i småorter utanför Linköping.

I Utvecklingsplan för Ytterstaden samt tidiga skeden av FÖP Stångebro och FÖP Steninge har även förändrad markanvändning föreslagits som innebär stadsomvandling från verksamhetsområden till blandad stad. Strategier som ger stadsdelar nya funktioner kräver ett bakgrundsarbete med behovsanalyser, fördjupad miljökonsekvensbeskrivning och det är sannolikt att funktioner som på sikt föreslås flyttas behöver nya markreservat.

Översiktsplanen utgör en övergripande lokaliseringssprövning som ska vara vägledande vid efterföljande prövningar. Här prövas frågan om markens lämplighet på en övergripande nivå och ger vägledning om vad som krävs för att den utpekade mark- och vattenanvändning ska kunna genomföras. Eftersträvansvärt är att inte alltför mycket av lämplighetsprövningar lämnas till detaljplaneskedet så att utökad planförfarande kan undvikas. Samtidigt har givna tillstånd enligt Miljöbalken hög rättsverkan. Om förhållandena i omgivningen ändras väsentligt kan nya tillstånd för produktionsökning medföra försvårande skyddsåtgärder för verksamheten.

Planteknik

Länsstyrelsen ger generellt rådet att låta alla befintliga ändringar av översiktsplanen (tematiska tillägg och fördjupningar) ingå i en *ny kommuntäckande översiktsplan*.

För ökad användbarhet och transparens om vilken markanvändning som ska gälla samt en smidigare hantering för efterföljande skeden. Länsstyrelsen ser mycket positivt på att FÖP Malmslätt kan utgöra ett pilotprojekt för Boverkets modell för digital översiktsplan.

Idag är översiktsplanen för Linköpings kommun svårtolkad. Att det finns så många olika plandokument utgör en problematik när beslut om markens lämpliga användning ska tolkas och efterlevas. Det krävs viss förkunskap för att kunna ta till sig olikartat innehåll i flertalet översiktsplanehandlingar, tillsammans med deras respektive miljökonsekvensanalys och tillhörande granskningsyttrande från Länsstyrelsen. För att skapa sig en bild av vad kommunen vill, och inom vilka områden som stat och kommun inte är överrens, krävs ett mindre utredningsarbete.

Kommunen bör således överväga att initiera ett arbete med att föra in föreslagen markanvändning i fördjupningar och tillägg från 90-talet och framåt i sin nästa kommunövergripande översiktsplanekarta, så att tidigare fattade beslut om markanvändning kan återfinnas på ett samlat ställe. Det är även av betydelse att all föreslagen mark- och vattenanvändning finns som GIS-skikt. Då kommer det att kunna bli användbart i en digital samhällsbyggnadsprocess och införas i Lantmäteriets databas.

Uppföljning

Linköpings kommun bedriver en aktiv rullande översiktsplanering. Därför kan det vara aktuellt att utveckla system, metoder och rutiner för uppföljning av planens nytta, hur den används och dess konsekvenser, hur det faktiska utfallet blir. Ett sådant underlag kan med fördel ligga till grund för framtagandet av eventuell ny ÖP samt införlivas i processen för framtagande av en Planeringsstrategi under mandatperiodens tredje år.

Exempel på angeläget område att följa upp är buller. Sedan januari 2015 ska redovisning av bullervärden framgå av planbeskrivningen eller bygglov vid byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. De blir bindande för tillsynsmyndigheterna om inte synnerliga skäl talar för motsatsen (Se Boverkets vägledning [Industri- och annat verksamhetsbuller vid planläggning och bygglovsprövning av bostäder – en vägledning, Rapport 2015:12](#)). Kommunen kan på en övergripande nivå framöver behöva bedöma var känsliga verksamheter är olämpliga att förlägga samtidigt som verksamheternas rättigheter inom ramen för givna tillstånd vägs in.

Nationella och regionala mål, planer och program

Översiktsplanen ska ta hänsyn till och samordnas med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Nationella och regionala mål redovisas i bilagan.

Länsstyrelsen ser det som mycket viktigt att slutsatser med anledning av klimatförändringarna samt risker kopplade till klimatförändringar och naturolyckor

inarbetas i Linköpings kommunövergripande översiktsplan. Länsstyrelsen anser även att kommunen särskilt behöver beakta frågor som rör behovet av markreserver för verksamheter, hänsyn till riksintressen, avfallshantering, ytterligare åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag. Det är även aktuellt att se över hur den översiktliga planeringen på ett mer konkret sätt kan ta sig an sociala hållbarhetsfrågor såsom brist på vissa typer av bostäder, segregation, barns rättigheter och jämställdhet.

Angelägna regionala strategier, planer och program som behöver införlivas är

- [Regional Klimat och energistrategi 2019 – 2023](#) (Länsstyrelsen och Region Östergötland)
- Regional utvecklingsstrategi och regionalt utvecklingsprogram (Region Östergötland)
- [Kulturplan för Östergötland 2020 - 2023](#) (Region Östergötland)
- [Regional livsmedelsstrategi 2017 - 2030](#) (Länsstyrelsen och Region Östergötland)
- Regional Vattenförsörjningsplan (Länsstyrelsen) där ett tillägg håller på att tas fram.
- [Regional Friluftslivsstrategi 2020 - 2030](#) (Länsstyrelsen) som håller på att tas fram.
- [Regional handlingsplan för grön infrastruktur](#) (Länsstyrelsen)
För avvägningar om vilka områden och ekologiska funktioner som är viktiga att prioritera, såsom där exploateringstryck sammanfaller med höga ekologiska värden.
- [Länstransportplan för Östergötland 2018–2029](#) (LTI)
- [Regionalt trafikförsörjningsprogram för Östergötland 2030](#), ett nytt program förväntas fastställas i slutet av 2020.

Inhämtat yttrande från Tillväxtverket 2019-12-16 bifogas.

Länsstyrelsen ser inom ramen för mellankommunal samordning en poäng med att låta den regionala strukturbilden införlivas i nästa kommunövergripande översiktsplan som tas fram. Detta kan med fördel visas tillsammans med en skildring av kommunens regionala roll vad gäller exempelvis sjukvård, utbildning, livsmedelsförsörjning, bostadsförsörjning, infrastruktur, kollektivtrafik, pendlingsmönster, handel och näringsliv. Det är i sammanhanget angeläget att låta översiktsplaneförslaget remitteras brett till fler än enbart geografiskt angränsande kommuner. Det kan även vara aktuellt att föra dialog med kommuner som delar gemensamma intressen över administrativa gränser och där ett ömsesidigt beroende finns med tanke på Linköpings kommun som regional nod (vattenförsörjning, avrinningsområden, grön infrastruktur, vård, utbildning, turism, kultur, friluftsliv, arbetsmarknad, logistik, näringsliv, trafik såväl väg, räls som flyg).

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen vill framhålla betydelsen av att kommunens arbete med kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning återspeglas i den översiktliga planeringen. Enligt Länsstyrelsens uppfattning behöver den kommunövergripande översiktsplanen uppdateras för att lagstiftarens intentioner inom det här området ska efterlevas.

Utgångspunkten för översiktsplanen är det behov av bostäder som anses vara samhällsviktigt för kommunen och för respektive ort. Planläggning ska främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. För översiktsplaneringen innebär det till stora delar att inarbeta de mål och inriktningar som har beslutats i de kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjningen och därmed stärka översiktsplanens roll för att tillgodose behoven av bostäder. Uppgifterna i riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska grundas på en analys av den demografiska utvecklingen, efterfrågan på bostäder, bostadsbehovet för särskilda grupper och marknadsförutsättningar. Syftet är att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Riktlinjerna ska innehålla kommunens mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet, planerade insatser för att nå uppsatta mål samt hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för bostadsförsörjningen.

Linköpings kommun antog 2016 *Bra boende i Linköping - inriktning för planering och utveckling av bostäder*. Länsstyrelsen var i sitt yttrande positiv till att Linköpings kommun tog fram nya riktlinjer för kommunens bostadsförsörjning, innehållet levde upp till lagkravet men ett barnperspektiv behövde införlivas i det fortsatta arbetet. Nästa version av riktlinjer bör föregå och ligga till grund för ny kommunövergripande översiktsplan, med ny befolkningsprognos som utgångspunkt samt i högre grad eftersträva att mål formuleras så att det går att följa upp/bedöma om de har uppnåtts.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormen för vatten är fastställd till att olika vatten ska nå god status till 2021 eller 2027. Ur perspektivet att kommunen ska nå MKN för yt- och grundvatten behöver kommunen göra en bedömning av hela vattenförekomsten. Hur planen påverkar vattenförekomsten samt hur planen kan bidra till att nå MKN. Gränsvärden för att uppnå god status finns gällande förorenande ämnen och prioriterade ämnen, samt bedömningsgrunder för näringsämnen, hydromorfologi och biologiska faktorer som bottendjur, fisk och påväxtalger. De visar vad som krävs för att nå miljö kvalitetsnormen i vattendragen, sjöarna, grundvattenförekomsterna.

Viktiga frågorna att ta fasta på i översiktsplan är att säkerställa skydd för dricksvattenområden, begränsa avloppsutsläpp inklusive dagvatten och begränsa utsläpp av miljögifter från förorenade mark- och vattenområden. Det är värdefullt om en vattenförsörjningsplan tas fram som underlag för arbetet.

Energi och klimat

Länsstyrelsen uppmanar kommunen att fortsätta sitt arbete med vision och målbild av ett samhälle med noll nettoutsläpp av växthusgaser som utgångspunkt för översiktsplaneringen. Införliva gärna och ta stöd av Östergötlands nyligen antagna Energi- och klimatstrategi.

Riksdagen har beslutat om miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan" som lyder: *Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.*

Preciseringen lyder: *Den globala medeltemperaturökningen begränsas till långt under 2 grader Celsius över förindustriell nivå och ansträngningar görs för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå. Sverige ska verka internationellt för att det globala arbetet inriktas mot detta mål.*

År 2017 antog Sverige ett klimatpolitiskt ramverk där ett långsiktigt klimatmål antogs: *Senast 2045 ska Sverige ha nettonollutsläpp jämfört med 1990, varav minst 85 procent av reduktionen av utsläpp ska ske i Sverige.*

Detta mål har även antagits genom Östergötlands energi- och klimatstrategi och lyder: *År 2045 ska utsläppen av växthusgaser i Östergötland vara 85 procent lägre jämfört med år 1990. Etappmål är 70 procent lägre växthusgasutsläpp år 2030 jämfört med 1990.*

Till miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö" finns precisering med koppling till klimatpolitiken. Länsstyrelsen vill särskilt framhäva följande preciseringar:
 Hushållning med energi och naturresurser: *Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.*
 Hållbar avfallshantering: *Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallens påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.*

Länsstyrelsen uppmanar kommunen att som underlag till kommande översiktsplanering studera

- områden med goda förutsättningar för förnybar energiproduktion, olika energilösningar i tidigt skede (fjärrvärme, laddningsstationer), förutsättningar för småskalig förnybar energiproduktion (exempelvis solelsproduktion)
- förutsättningar för att bygga fler och bevara befintliga grönområden (kolsänkor)

- kvartersstorlekar och hur gatunät hänger ihop, grad av fotgängar- och cykelvänlighet
- hur befolkningen rör sig, in- och utpendling, var det finns potentialer att öka det kollektiva resandet
- hur anslutningar fungerar i gång- och cykelnät mellan olika målpunkter till och från kollektivtrafiken, hur byten mellan cykel-, gång- och kollektivtrafik kan förēnklas, hur kompletterande system till kollektivtrafiken (exempelvis elcyklar och samåkningsplatser) kan utvecklas

Gällande FÖP för Sättuna kan kommunen överväga om markanvändningen är i linje med övriga övergripande intentioner om en tät, rund stad.

Energiförsörjning

Mot bakgrund av de förändringar som är aktuella inom energi- och totalförsvarspolitiken är det av största vikt att den fysiska planeringen beaktar frågor om energiförsörjning och energidistribution.

Energimyndighetens yttrande 2019-12-09 och Svenska Kraftnäts yttrande 2019-12-16 bifogas.

Beträffande energimyndighetens yttrande påpekar Länsstyrelsen att Försvarsmaktens riksintresse *Stoppområde kring Malmens flygplats* omöjliggör fortsatt utveckling av vindkraft i Linköpings kommun. Länsstyrelsen påminner om att inom ramen för nästa översiktsplaneprocess beakta synpunkterna om dialog kring ökat energibehov i så tidigt skede som möjligt.

Klimatanpassning

Linköpings kommun har bra stöd för sitt klimatanpassningsarbete genom klimatanpassningsprogram och tillhörande handlingsplaner, Miljö- och riskfaktorer, VA-plan och dagvattenpolicy samt karteringar som kommunen genomfört (skyfall, ras- och skredrisker). Dessa utgör en bra grund och det är viktigt att kommunen införlivar resultat och slutsatser i kommande planering för att möta de klimatförändringar som är att vänta. Kommunen behöver i det fortsatta arbetet särskilt förhålla sig till ändringarna i kap 3 i PBL om klimatrelaterade risker.

Kulturmiljö

Riksantikvarieämbetets vision 2030 om ett inkluderande kulturarv behöver implementeras i kommande planarbeten, vidare bör resultat från EU-projektet SHARE som bedrivits i länet sedan några år implementeras i stadsplaneringen i syfte att stärka kulturmiljöer och göra de attraktiva ur flera aspekter. Region Östergötlands Kulturplan kan ge stöd i bedömningen av om befintliga översiktsplaner är aktuella. Rapporten Regional landskapsanalys för Östergötland är tänkt att vara ett stöd för kommunernas planering i kulturmiljöer samt LIS-områden och har som syfte att beskriva unika och särskiljande landskapstyper inom länet. Kommunen behöver noga och aktivt bevaka och analysera konsekvenser av fortsatt exploatering på åkermark då denna utgör en ändlig resurs med mångtusenårig kontinuitet. Ianspråktagande av

åkermark för annat än jordbruksändamål behöver undvikas och bör bara komma ifråga efter miljökonsekvensanalyser kopplade till brett satta frågeställningar.

Fornlämningar och kulturhistoriska lämningar

Riksantikvarieämbetets fornminnesregister [FMIS](#) har år 2019 uppdaterats. Detta innebär att fornlämningsnumren ändrats från RAÄ-nummer till L:-nummer. Angivna RAÄ-nummer behöver framöver ersättas med de nya beteckningarna.

Statens fastighetsverks yttrande 2019-12-17 bifogas.

Kulturmiljövårderna vid det statliga byggnadsminnet Tuna kungsgård behöver samordnas med kommunens utvecklingsplaner för Ekängen. Länsstyrelsen förutsätter att den gällande översiktsplanen ska kunna genomföras.

Naturvård

Översiktsplanen behöver uppmärksamma hur planeringen kan bidra till att bevara och nå gynnsam bevarandestatus för skyddade arter. Det gäller främst arter som kan hamna i konflikt med exploateringar såsom läderbagge, dårgräsfjäril, fladdermöss och större vattensalamander. Ekosystemtjänster (eller naturbaserade lösningar) och grön infrastruktur är användbara begrepp för att i planering och förvaltning bidra till nya synsätt på naturen.

Inhämtat yttrande från Skogsstyrelsen 2019-12-19 bifogas.

Lantbruk

De areella näringarna och lantbruket utgör en viktig sektor i Linköpings kommun. År 2016 utgjorde livsmedelssektorn 13,4 % av arbetstillfällena. Det är viktigt att kommunen fortsätter att värna jordbruksmarken i värderingen av vilka områden som kan bebyggas. Vid kommande översyn av översiktsplanen bör kommunen beakta och inarbeta slutsatserna från den regionala livsmedelsstrategin (2018). I kommande planering kan även resonemang kring miljöbalkens 3 kap 4§ utvecklas för att ge tydligt stöd till efterföljande bygglovgivning om önskad utveckling.

Enligt miljöbalken och plan- och bygglagen ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. När det gäller brukningsvärd jordbruksmark får den bara tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om detta behov inte kan tillgodoses på annan mark på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt.

Vissa frågor behöver därmed ha behandlats för att bygglov på jordbruksmark ska kunna beviljas. Dels ska det avgöras om den är brukningsvärd för bete eller odling, att bebyggelsen eller anläggningen kommer att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse. Det kan exempelvis innebära större gemensamma lösningar, det övergripande

bostadsförsörjningsbehovet, att bostäder och arbetsplatser kan lokaliseras nära varandra, tekniska försörjningssystem, rekreationsintressen. Det behöver även framgå att ändamålet inte kan tillgodoses på annan mark.

Jordbruksverkets har lämnat synpunkter yttrande 2020-01-15, vilket bifogas. Länsstyrelsen delar Jordbruksverkets synpunkter vad avser FÖP Sättuna.

Förorenade områden

I TÖP miljö och riskfaktorer beskrivs förorenade områden och dess hantering. Stadsomvandling kan föranleda kommunen att överväga ännu tydligare målformuleringar för hur förorenade områden ska tas om hand. Ekonomiska konsekvenser kan vara relevanta att skildra med tanke på förutsägbara processer och vetenskap om kostnader för sanering.

Riskhantering

Länsstyrelsen vill påtala att det är särskilt angeläget att lyfta frågan om konsekvenser av olyckor vid stadsomvandling, förtätning och korridorer för infrastruktur.

Statens geotekniska institut (SGI) yttrande 2019-12-19 bifogas.

Gällande geotekniska riskfaktorer i planeringen understryker Länsstyrelsen vikten av att dessa synpunkter beaktas i det fortsatta arbetet.

Totalförsvarets intressen

Riksdagen har i den försvarspolitiska inriktningen för perioden 2016-2020 beslutat att en sammanhängande planering för totalförsvaret ska återupptas, vilket innebär att totalförsvarsplaneringen ska beaktas i all samhällsplanering. I samband med revidering av översiktsplaner bör uppdaterad information om inriktning vad gäller befolkningsskydd inhämtas från MSB som ansvarar för området. Det bör framgå i översiktsplanen att ingen avveckling av skyddsrum ska ske.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) yttrande 2020-01-10 bifogas.

Länsstyrelsen delar synpunkterna.

I handläggningen av detta ärende har statlig samordning skett med Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Luftfartsverket, Trafikverket, Post- och telestyrelsen, Statens fastighetsverk, Statens geotekniska institut, Svenska kraftnät, Energimyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Jordbruksverket, Försvarmakten. Se bifogade bilagor för respektive myndighets yttrande. Havs- och vattenmyndigheten och Sveriges Geologiska Undersökningar har valt att inte medverka.

I handläggningen av detta yttrande har miljöskyddshandläggare Thomas Lindvall, biträdande länsantikvarie Magnus Reuterdahl, länsantikvarie Patrick Björklund, beredskapshandläggare Robert Wenemark, klimatanpassningssamordnare Caroline Rydholm, naturvårdshandläggare Theres Sunnergren, lantbrukskonsulent Anders Eliasson, näringslivsdirektör Madeleine Söderstedt Sjöberg medverkat.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därmed underskrifter.

Jan Persson
Samhällsbyggnadsdirektör

Sofie Helgesson
Samhällsplanerare

Bilagor:

- Energimyndighetens yttrande, 2019-12-09
- Statens fastighetsverks yttrande, 2019-12-17
- Tillväxtverkets yttrande, 2019-12-17
- Skogsstyrelsens yttrande, 2019-12-19
- Trafikverkets yttrande 2019-12-16
- Post- och telestyrelsens yttrande, 2019-12-17
- Statens geotekniska instituts yttrande, 2019-12-19
- Svenska Kraftnäts yttrande 2019-12-16
- Försvarmaktens yttrande 2020-01-03
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap yttrande 2020-01-10
- Jordbruksverkets yttrande 2020-01-17
- Länsstyrelsens redovisning av statliga och mellankommunala intressen, 2018-12-17

Kopia till:

Energimyndigheten, Statens fastighetsverk, Tillväxtverket, Skogsstyrelsen, Trafikverket, Post- och telestyrelsen, Statens geotekniska institut, Svenska Kraftnät, Försvarmakten, Region Östergötland